

# TIEN werkende mechanismen voor onderwijskwaliteit

## Managementsamenvatting

### Inleiding

Van 2020 tot en met 2024 hebben 28 opleidingen van Hogeschool Rotterdam gewerkt aan studiesucces door onderwijskwaliteit in het hogeschoolbrede programma Grip op Onderwijskwaliteit en Studiesucces (GOS). In dit programma hebben de deelnemende opleidingen, het GOS-programmateam en de betrokken ondersteuners en deskundigen veel geleerd over wat werkt, wanneer je als team planmatig werkt aan onderwijskwaliteit en studiesucces. De publicatie *TIEN werkende mechanismen voor onderwijskwaliteit* bundelt ervaringen en geleerde lessen.

### De GOS-aanpak

Het GOS-programma is in 2019 in opdracht van het College van Bestuur gestart om opleidingen te helpen onnodige studieuitval en studievertraging te verminderen, naar aanleiding van conclusies uit het rapport 'Grip op Studiesucces' uit 2019.

Vanuit het vertrekpunt dat onderwijskwaliteit gecreëerd wordt in opleidingen zelf, is er gekozen voor een programmatische aanpak waarbij er een ondersteuningsstructuur is ontwikkeld om opleidingen hierin te stimuleren, te faciliteren en te begeleiden. Het programma steunde op drie pijlers: financiële steun, kennisverwerving en monitoring en evaluatie. Het werd aangestuurd door een procesregisseur en een programmateam waarin verschillende expertises op het gebied van werken aan onderwijskwaliteit vertegenwoordigd waren. In 2024 ronden de opleidingen het programmatisch werken aan onderwijskwaliteit af.

### De opbrengsten

De leeropbrengsten van vijf jaar GOS zijn samengevat in tien mechanismen die bevorderend werken binnen opleidingen en in drie inzichten over ondersteuning. Het zijn verhalen met ervaringen van docenten, studenten en managers over hoe deze mechanismen bij hen hebben geholpen om hun verbetertraject op gang te helpen en te houden en wat de ervaren opbrengsten daarvan zijn. Hieronder de tien mechanismen en waar deze toe leiden.

Het **creëren van gedeeld urgentiebesef** (1) en het **uitvoeren van een probleemanalyse** (2) zorgen bij opleidingen voor het aanbrengen van *focus*. Zo werk je gezamenlijk effectief naar hetzelfde doel.

Het **benutten van externe deskundigheid** (3) en **evidence-informed verbeteren** (4) helpen opleidingen bij het ontwikkelen van *kennis*. Zo zorg je dat je onderbouwd werkt aan onderwijskwaliteit.

**Denken vanuit de student** (5) en **studenten betrekken bij onderwijsverbetering** (6) brengen bij opleidingen het *studentperspectief* sterker naar voren. Zo zorg je voor verbeteringen die ook echt passen bij de behoeften van de student.

Het **bevorderen van collectief leren** (7) en het **professionaliseren van de samenwerking** (8) stimuleren de *teamontwikkeling*. Zo wordt er ook echt sámen gewerkt aan en geleerd van het verbeteren van onderwijskwaliteit.

**Effectief sturen op onderwijskwaliteit** (9) en **planmatig werken** (10) vallen onder het *regie* voeren op de onderwijsverbetering. Zo blijft het onderwerp op de agenda bij het hele team.

In het GOS-programma werden de opleidingen ondersteund bij het inzetten van deze mechanismen vanuit een samenhangende ondersteuningsstructuur. Onderwijskundig adviseurs, externe en interne deskundigen, projectleiders, lectoren en begeleidingskundigen werkten samen met een opleiding aan hun GOS-traject. De inzichten en ervaringen van deze ondersteuners over hoe opleidingen ondersteund kunnen worden in het inzetten van de mechanismen, zijn samengevat in drie inzichten:

1. sluit aan bij de opleiding, door de tijd te nemen om vertrouwen op te bouwen, ruimte te creëren om kritisch te mogen zijn, oog te hebben voor groepsdynamica en draagvlak, en focus aan te brengen en te houden;
2. breng samenhang in de ondersteuning, door te benadrukken dat duurzaam werken aan onderwijskwaliteit en studiesucces collectieve leerprocessen vraagt binnen opleidingsteams en deze te faciliteren, door vanuit de diverse disciplines de interventies af te stemmen en te zorgen dat deze samenhangen met de andere activiteiten van het team. Vorm ook zelf een leergemeenschap over het adviseren en ondersteunen;
3. maak de ondersteuning op maat en vind daarbij een balans tussen een hogeschoolbrede ondersteuningsstructuur en maatwerk per opleiding. Kies daarbij zorgvuldig wanneer je welke deskundige of adviseur inzet.

### **De publicatie**

In de publicatie zijn praktijkcases en resultaten te vinden van wat het programma heeft opgeleverd voor de verschillende opleidingsteams en voor studenten. Deze biedt voor alle opleidingen handvatten om met plezier en succes aan de slag te gaan met innoveren en verbeteren van de opleiding en zo het studiesucces van onze studenten te vergroten.

De publicatie is hier te vinden: [hr.nl/onderwijskwaliteitGOS](https://hr.nl/onderwijskwaliteitGOS)